a2zpapers.com

www.a2zpapers.com

143

Roll No. ....

Total No. of Questions : 20]

[Total No. of Printed Pages : 8

SS

2087

ਸਲਾਨਾ ਪਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਨਾਲੀ

BUSINESS ECONOMICS AND QUANTITATIVE METHODS-II

(Commerce Group)

(Punjabi, Hindi and English Versions)

(Evening Session)

Time allowed : Three hours

Maximum marks : 65

(Punjabi Version)

ਨੋਟ : (i) ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ ਵਾਲੇ ਖ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ 143 ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਜ ਕਰੋ ਜੀ ।

(ii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਗਿਣ ਕੇ ਦੇਖ ਲਓ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲ ਸਹਿਤ 30 ਪੰਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਠੀਕ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹਨ ।

(iii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਵਿੱਚ ਖ਼ਾਲੀ ਪੰਨਾ/ਪੰਨੇ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।

(iv) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ । (ਭਾਗ–ੳ, ਭਾਗ–ਅ, ਭਾਗ–ੲ, ਅਤੇ ਭਾਗ–ਸ) ।

(v) ਭਾਗ–ੳ : ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 1 ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ, ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਇੱਕ ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ 1-15 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ ।

(vi) ਭਾਗ–ਅ : ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 2 ਤੋਂ 8 ਤੱਕ ਹੋਣਗੇ, ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ 5-10 ਲਾਇਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ ।

(vii) ਭਾਗ–ੲ : ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 9 ਤੋਂ 17 ਤੱਕ ਹੋਣਗੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ । ਕੋਈ 7 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ । ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ 15-20 ਲਾਇਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ ।

(viii) ਭਾਗ–ਸ : ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 18-20 ਤੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਚੋਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣਗੇ, ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ 3-5 ਪੰਨਿਆ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ ।

(ix) ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਓ ।

(x) ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਧਾਰਣ ਕੈਲਕੁਲੇਟਰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ । ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣਾ ਕੈਲਕੁਲੇਟਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਭਵਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਓਣ । ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਮੰਗਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ।

ਭਾਗ–ੳ

1. (a) ਮਧਿਅਕਾ ਬਰਾਬਰ ਹੈ 1

(i) P_{60} (ii) D_5

(iii) Q_3 (iv) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

(b) ਭਾਰਿਤ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਕੱਢਣ ਲਈ ਪਾਸਚੇ ਦਾ ਸੂਤਰ ਲਿਖੋ । 1

(c) ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਲਿਖੋ

ਸਾਧਨ ਲਾਗਤ ਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਉਤਪਾਦ = ਸਾਧਨ ਲਾਗਤ ਤੇ ਕੁੱਲ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਉਤਪਾਦ + ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁੱਧ ਸਾਧਨ ਆਮਦਨ

www.a2zpapers.com www.a2zpapers.com
Download free old Question papers gndu, ptu hp board, punjab board

a2zpapers.com

1

(d) ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਪੂਰਨ-ਕਾਇਆ ਮੁਦਰਾ ਕੀ ਹੈ ?

(e) ਜਦੋਂ ਵਪਾਰ ਸੰਤੁਲਨ 100 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਘਾਟੇ ਦਾ ਹੈ ਨਿਰਯਾਤ ਦਾ ਮੁੱਲ 400 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ ਤਾਂ ਆਯਾਤ ਦਾ ਮੁੱਲ ਗਿਆਤ ਕਰੋ । 1

ਭਾਗ–ਅ

2. ਮਧਿਅਕਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ । 2
3. ਦਸ਼ਮਕ ਵਿਸਥਾਰ ਕੀ ਹੈ ? 2
4. ਮਾਤਰਾ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 2
5. ਬਿਖਰੇ ਬਿੰਦੂ ਚਿੱਤਰ ਵਿਧੀ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ । 2
6. ਬਜ਼ਾਰ ਕੀਮਤ ਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦ ਕੀ ਹੈ ? 2
7. ਸੀਮਾਂਤ ਉਪਭੋਗ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਸੀਮਤ ਬੱਚਤ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਉ । 2
8. ਵਿਧਾਨਿਕ ਤਰਲਤਾ ਅਨੁਪਾਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 2

ਭਾਗ–ੲ

9. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਂਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਮਧਿਅਕਾ ਗਿਆਤ ਕਰੋ : 4

ਅੰਕ :	10 ਤੋਂ ਘੱਟ	20 ਤੋਂ ਘੱਟ	30 ਤੋਂ ਘੱਟ	40 ਤੋਂ ਘੱਟ	50 ਤੋਂ ਘੱਟ
ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ :	3	12	30	36	45

10. ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੀ ਵੰਡ ਦਾ ਵਿਚਰਨ ਗੁਣਾਂਕ ਪਤਾ ਕਰੋ : 4

ਅੰਕ :	0–10	10–20	20–30	30–40	40–50
ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ :	14	24	26	20	16

11. ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਡਾਟਾ ਤੋਂ ਆਦਰਸ਼ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਗਿਆਤ ਕਰੋ : 4

ਵਸਤੂਆਂ	ਕੀਮਤ (ਰੁ:)		ਮਾਤਰਾ (ਕਿ.ਗ੍ਰ.)	
	2016	2017	2016	2017
A	6	8	12	14
B	8	10	16	22
C	4	4	6	12
D	14	18	14	20

12. ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਗਮਨ ਸਮੀਕਰਨ ਬਣਾਉ । 4

ਆਮਦਨ (ਰੁ:)	200	400	600	800	1000	1200	1400
ਉਪਭੋਗਤਾ	160	360	580	600	760	1000	1120

13. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਗਿਆਤ ਕਰੋ । 4
   (ੳ) ਸਾਧਨ ਲਾਗਤ ਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਉਤਪਾਦ
   (ਅ) ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਮਦਨ

ਮਦਾਂ		ਕਰੋੜ ਰੁ:
(i) ਸਾਧਨ ਲਾਗਤ ਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦ	=	1,08,000
(ii) ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁੱਧ ਸਾਧਨ ਆਮਦਨ	=	400
(iii) ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨਕ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜਿਤ ਸੰਪਤੀ ਅਤੇ ਉੱਦਮ ਤੋਂ ਆਮਦਨ	=	2,600
(iv) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਰਜ਼ੇ ਤੇ ਵਿਆਜ	=	1,200
(v) ਨਿਗਮ ਕਰ	=	1,600
(vi) ਪਰਿਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪ੍ਰਤੱਖ ਕਰ	=	2400

www.a2zpapers.com www.a2zpapers.com
Download free old Question papers gndu, ptu hp board, punjab board

a2zpapers.com

14. ਮੁਦਰਾ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗੁਣਾਤਮਕ ਉਪਾਆਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ । 4
15. ਵਪਾਰਿਕ ਬੈਂਕ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ । 4
16. ਬਜਟ ਖਰਚਿਆਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ, ਚਰਚਾ ਕਰੋ । 4
17. ਭੁਗਤਾਨ ਬਾਕੀ ਵਿਚ ਚਾਲੂ ਖਾਤੇ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਦਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ । 4

ਭਾਗ–ਸ

18. ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਆਵ੍ਰਿਤੀ ਵੰਡ ਵਿੱਚ ਵਰਗ ਅੰਤਰ 40-50 ਦੀ ਆਵ੍ਰਿਤੀ ਨਹੀਂ ਪਤਾ, ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਕਰੋ । ਜੇ ਇਸ ਵੰਡ ਦੀ ਔਸਤ 52 ਰੁਪਏ ਹੋਵੇ । 6

ਮਜ਼ਦੂਰੀ (ਰੁ:) :	10–20	20–30	30–40	40–50	50–60	60–70	70–80
ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ :	10	6	8	?	4	12	26

ਜਾਂ

ਅਕਾਉਂਟੈਂਸੀ ਅਤੇ ਗਣਿਤ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿਸੰਬੰਧ ਪਤਾ ਕਰੋ । 6

ਅਕਾਉਂਟੈਂਸੀ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕ :	29	37	46	55	77	99	107	57
ਗਣਿਤ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕ :	81	63	54	45	36	23	47	41

19. ਭੁਗਤਾਨ ਬਾਕੀ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਅਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਤਰੀਕੇ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 6

ਜਾਂ

ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ ਕਿ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪੱਧਰ ਤੇ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ । 6

20. ਹੇਠ ਦਿੱਤੀ ਕ੍ਰਮਬੱਧ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਤੋਂ ਸਥਿਰ ਅਧਾਰ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਤਿਆਰ ਕਰੋ ।

ਸਾਲ :	1982	1983	1984	1985	1986	1987
ਕ੍ਰਮਬੱਧ ਸੂਚਕ ਅੰਕ :	70	110	130	100	130	150

ਜਾਂ

ਆਮਦਨ ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਮਦਨ ਕਿਵੇਂ ਮਾਪੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 6

(Hindi Version)

www.a2zpapers.com
www.a2zpapers.com
www.a2zpapers.com
Download free old Question papers gndu, ptu hp board, punjab board